

A Fővárosi Ítéltábla dr. Főgel Norbert ügyvéd (...) által képviselt felperes neve(felperes címe) felperesnek dr. Lovász Éva ügyvéd (...) által képviselt alperes neve(alperes címe) alperes ellen vállalkozói díj megfizetése iránt indított perében a Budapest Környéki Törvényszék 2019. április 11-én meghozott 6.G.40.422/2017/49. számú ítélete ellen az alperes részéről 50. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett rendelkezését - a perköltség kivételével - helybenhagyja, egyebekben részben és akként változtatja meg, hogy az alperest felperes felé terhelő perköltség összegét 1.975.000 (Egymillió-kilencszázhetvenötezer) forintról 1.697.105 (Egymillió-hatszázkilencvenhétezer-százöt) forintra leszállítja.

A Fővárosi Ítéltábla kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 100.000 (Százezer) forint másodfokú perköltséget; megállapítja, hogy az alperes 1.017.000 (Egymillió-tizenhétezer) forint szükségtelenül lerótt jogorvoslati illeték visszatérítését jogosult kérni a székhelye szerint illetékes állami adóhatóságtól.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság a 6.G.40.251/2012/74. számú ítéletével a peres felek közötti, ...-i, a ... bővítéséhez kapcsolódó tűzvédelmi rendszer kialakítására vonatkozó építési szerződés alapján keresettel támasztott - részben pótmunkadíjigényt tartalmazó - vállalkozói díj követelésnek helyt adott és az alperes - a szerződés 6.18. pontja szerinti felperesi elszámolási kötelezettség elmulasztására alapított - 57.001,87 euró pénzkövetelés beszámítására vonatkozó védekezését alaptalannak találta, ezért kötelezte az alperest a felperes javára 12.707.120 forint és annak részösszegei után járó késedelmi kamat megfizetésére.

A Fővárosi Ítéltábla a 10.Gf.40.333/2016/5. számú részítéletével az elsőfokú bíróság ítéletének az alperes marasztalásra vonatkozó rendelkezését a 12.707.120 forint tőkeösszegre kötelezés tekintetében helybenhagyta, egyebekben - a késedelmi kamatigénynak helyt adó, valamint a beszámítási kifogást elutasító rendelkezését az elsőfokú perköltség viselésére vonatkozó

rendelkezéssel együtt - hatályon kívül helyezte és ebben a körben a per újabb tárgyalását és újabb határozat hozatalát rendelte el.

A felperes a megismételt eljárásban kérte az alperest kötelezni 1.583.875 forint és 960.000 forint után 2010. november 23. napjától, 272.000 forint után 2010. december 12. napjától, 224.000 forint után 2011. január 7. napjától, 1.601.245 forint és 4.214.000 forint után 2011. november 17. napjától, 3.852.000 forint után 2011. június 20. napjától kezdődően az 1959. évi IV. törvény (rPtk.) 301/A. § (2) bekezdésében meghatározott mértékű késedelmi kamat megfizetésére.

A megismételt eljárásban az alperes a jogerősen megítélt vállalkozói díjtartozással szembeni beszámítási kifogását változatlanul arra alapította, hogy a felperes a szerződés 6.18. pontját megszegte, felhívás ellenére sem számolt el a kivitelezéshez átvett szerelvényekkel (sprinkler szórófejek, adapterek), melyek beszerzési értékét - táblázati kimutatást készítve a felperes által elismerten átvett, igazoltan beépített és hiányzó darabszámra vonatkozóan - 44.882,1 euróban jelölte meg, mely pénzkövetelés érvényesítése álláspontja szerint a díjtartozása megszüntetésére vezetett.

Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 1.712.538 forint után 2011. augusztus 17-től, 2.003.300 forint után ...-tól, 3.466.800 forint után 2011. június 29-től, 4.003.300 forint és 1.521.183 forint után ...tól kezdődően a kifizetés napjáig számított, a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamat 7%-kal növelt mértékű késedelmi kamatát, ezt meghaladóan a keresetet elutasította; az alperest a felperes javára 1.975.000 forint perköltség - mely bruttó 972.800 forint ügyvédi munkadíjat tartalmaz - megfizetésére kötelezte és megállapította, hogy az ezt meghaladó költségeiket a felek maguk viselik.

A felperesi járulékigény vonatkozásában rögzítette, hogy a vállalkozási szerződés 5.1. és 9.1. pontjai alapján teljesítésre 10%, jótállásra 5% biztosíték visszatartására volt lehetőség, nem volt vitatott, hogy a két jogcímen az alperes 5-5%-ot számolt el.

Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a szerződés 6.23 és 6.24. pontjai nem értelmezhetők kiterjesztően akként, hogy az alperes megrendelője, a ... Zrt. által alkalmazott Általános Szerződési Feltételek a peres felek belső jogviszonyára vonatkozó rendelkezéseket felülírnák, ezért az alkalmazásukat mellőzve a díjkövetelések esedékességének az időpontját a vállalkozási szerződés szerint határozta meg.

A szerződés 9.1. pontja szerint a garanciális idő az átadás-átvétel végleges és teljes körű befejezésétől számított egy év; az 5.2. pont szerint a teljesítési garanciaként visszatartott biztosíték esedékessége az átadás-átvétel végleges és teljes körű befejezéséhez kötött; az utóbbi időpontot az átadási folyamatot lezáró, közösen felvett jegyzőkönyv alapján 2011. augusztus 16. napjában határozta meg.

A fentiek alapulvételével és figyelemmel arra, hogy a szerződés 5.1. pontja szerint havi elszámolásban állapodtak meg a pótmunkákra is kiterjedően, továbbá a számlázás feltétele a teljesítésigazolások kiállítása volt, a fizetési határidőt pedig az egyes részszámlák alperesi kézhezvételétől számított 60 napban határozták meg, a járulékigényt az alábbiak szerint találta megalapozottnak.

A 3.500.000 forint és a 352.000 forint összegű számlák 10%-kal csökkentett összegének, 3.466.800 forintnak a megfizetésére az alperes legkésőbb 2011. június 28-án volt köteles, a 4.214.000 forint összegű számlát az alperes 2011. augusztus 18-án vette át, abból jótállás címén 5%-ot - 201.700 forintot - tarthatott vissza, a fennmaradó 4.003.300 forint 2011. október 18-án vált esedékessé. A teljesítés átvételének nem volt feltétele a felperes által átvett anyagokkal történő elszámolás, ezért 2011. augusztus 16-án nyílt lehetőség az 1.601.245 forint összegű végszámlát kiállítani, melynek

5%-át - 80.062 forintot -, az alperes jótállási biztosítékként visszatartott, a fennmaradó 1.521.183 forint 2011. október 17-én vált esedékessé.

Az 5% teljesítési biztosíték, mindösszesen 1.712.538 forint (791.938 forint + 480.000 forint + 136.000 forint + 112.000 forint + 192.600 forint) 2011. augusztus 16-ig volt jogszerűen visszatartható, ezért a megfizetésével az alperes 2011. augusztus 17-étől esett késedelembe. A jótállási biztosítékként visszatartott 5%, 2.303.300 forint (791.937 forint + 480.000 forint + 136.000 forint + 112.000 forint + 192.600 forint + 210.700 forint + 80.062 forint) az átadás-átvételtől számított egy év elteltével vált esedékessé.

A szerződés 5.4. pontjában a szerződő felek a rPtk. 301/A. § (1) és (2) bekezdéseinek az alkalmazását rendelték, melyet az elsőfokú bíróság a kamatmérték meghatározása során figyelembe vett, továbbá a kereseti kérelem kereteit, valamint tekintettel arra, hogy az óvadékként kezelt részösszegek esetén a felperes az esedékességtől eltérő, korábbi kezdő időpontokat jelölt meg, e körben a keresetet elutasította.

A beszámítási kifogással érvényesíteni kívánt követelés vonatkozásában rögzítette, hogy a szerződés 6.18. pontja szerint a felperes teljes körű felelősséget vállalt a megrendelőtől átvett anyagokra, eszközökre, szerszámokra. Nem volt vitás, hogy a kivitelezéshez szükséges anyagokat és szerszámokat az alperes biztosította, nem vitatott és okirattal az is igazolt, hogy a szerződéses kapcsolat lezárásaként jegyzőkönyvben rögzítetten történt anyagelszámolás a felek között. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a beszámítási kifogással fellépő alperest terhelte az általa nevesített anyagok állított mennyiségben történő átadásának a bizonyítása, a felperest pedig az elszámolás megtörténtének az igazolása. Rögzítette, hogy a felek a szerződésben az eszközök átadásának és kezelésének folyamatát nem szabályozták, kizárólag a vállalkozó átvett eszközökért fennálló felelősségét rögzítették, ezért külön is vizsgálta az eszközátadás, raktározás, kezelés és nyilvántartás kialakult gyakorlatát. E körben okirati bizonyítéknak tekintette a szállítólevél dokumentációt, mellyel az alperes az átadás tényét, az eszközök fajtáját és a mennyiségét kívánta bizonyítani. Megállapította, hogy a szállítólevelek nem igazolják az alperes által megjelölt anyagféleségek állított mennyiségben történő átadását a felperes felé, mert azok vevőként részben a ... Kft.-t, részben a ... Zrt.-t jelölték meg.

Az elsőfokú bíróság véleménye szerint az alperes által beszállított anyagok típusonkénti bontásban történő meghatározása a megismételt eljárásban sem volt lehetséges a mulasztása miatt hiányos és eltérő tartalmú dokumentációval, külön kiemelte, hogy az alperes e körbeni előadása a per során folyamatosan változott.

Mindezért a részítélet iránymutatásainak megfelelően kizárólag a felperes elismerő nyilatkozatát vette alapul, mely szerint 3.622 darab sprinkler fejet vett át, a 40.251/2012/34. számú jegyzőkönyvbe foglalt nyilatkozatát azonban határozottan visszavonta.

A beszállított anyagok kezelésének a gyakorlatát vizsgálva tanú 3 és tanú 2 tanúk vallomása alapján igazoltnak fogadta el azt, hogy az alperes más kivitelezési helyszínekre szükséges anyagokat, szerszámokat is a ... bázison lévő készletből szállított ki, melyek kiadását követhető módon nem dokumentálta, a felperes által is ellenőrzött átadás-átvételi elismervényeken ez nem történt meg. Az alperes érdekkörében eljáró tanú 3 tanúvallomása szerint maga is kezelte az anyagokat, szerszámokat, szállítólevél alapján ellenőrizte a mennyiségeket, melyhez a felperes képviselőjében eljáró ...et is kérte, így együttesen vetették össze a beérkezett anyagokat, de előfordult, hogy egyedül kellett ellenőrzést végeznie, melyről utólag adott tájékoztatást a felperesnek. Megerősítette a tanú azt a felperesi előadást, hogy a raktárhoz kulccsal rendelkezett még rajta kívül ... ugyancsak alperesi munkavállaló is, és a tanúvallomás azt is alátámasztotta, hogy az alperes más érdekeltségei számára is kiszállított a ...i raktárhelyiségből anyagokat, szerszámokat, a visszavételezés viszont nem volt dokumentálva. tanú 2 tanú tanú 3 tanúvallomását megerősítve állította, hogy utóbbi vette át a beszállítóktól a szerelvényeket, anyagokat és adta tovább az alvállalkozóknak és megerősítette azt is, hogy más építési helyszínekre is szállított ki az alperes a ...en raktározott szerelvényekből.

tanú 1a raktárból tanú 3, ... és ... munkavállalóktól vett át anyagot, vallomása szerint tehát az alperes is kezelte a raktárt, melyhez kulcsa volt.

... tanú a ... Zrt. képviselőjeként igazolta vallomásával, hogy 2010 novemberében ismeretlen tettesek a már beszerelt sprinkler fejekből eltulajdonítottak, de azok pontos számát és típusát nem lehetett meghatározni a rendelkezésre álló okiratok alapján sem.

A felek között a beépített szórófejek száma körében is vita volt, ezért szakértő bevonásával - a megismételt eljárásban a felperes indítványára - vizsgálta a megvalósulási rajzok szerint beépített sprinkler fejek és a hozzájuk tartozó adapterek számát. A szakértő - pontosított nyilatkozata szerint - 3.441 darab sprinkler fejet számolt össze a megvalósulási rajzokon, mely az azokon feltüntetett összegző adatoktól jelentősen eltért.

Mindezen bizonyítékok alapján az elsőfokú bíróság arra a következtetésre jutott, hogy a felek bár együttesen és ellenőrzötten vették át a beszállított eszközöket, ugyanakkor mindkét fél alkalmazásában állók együtt és önállóan is kezelhették azokat, a raktárkészlethez mindketten hozzáfértek és az alperes az érdekkörében a beérkezett eszközökből a felperes által nem ellenőrzött módon ki is szállított.

Az elsőfokú bíróság véleménye szerint a peres felek a szerződést a rPtk. 240. § (1) bekezdése alapján közös megegyezéssel úgy módosították, hogy a raktár kezelésére mindketten jogosultak voltak. A felperes a kimentése körében sikeresen igazolta, hogy az alperes a módosított szerződést megszegte azzal, hogy az általa elszállított anyagokat követhető módon nem dokumentálta, ez pedig a felperes terhére nem értékelhető.

Az elsőfokú bíróság figyelemmel volt arra is, hogy a rendelkezésre álló okirati dokumentáció és tanúvallomások alapján nem volt meghatározható a felperesnek átadott eszközök mennyisége, típusa, e körben az alperes önmagának is ellentmondó, változatos nyilatkozatot tett; a felperes elismerő nyilatkozata szerint az átvett anyagokkal a kivitelezés a megvalósulási tervekben szereplő módon nyilvánvalóan nem készülhetett el, mindezekből az elsőfokú bíróság arra a következtetésre jutott, hogy a megvalósulási tervdokumentáció tartalmával sem igazolható a beszámítási kifogás megalapozottsága.

Megjegyezte, hogy a szerződés 6.18. pontja szerinti elszámolási kötelezettség csak a bizonyítottan átadott eszközökre terjedhetett ki, az átadás igazolása során az alperes érdekkörébe tartozóan pontos dokumentálásra lett volna szükség, ennek elmulasztása a felperes hátrányára nem szolgálhat, különösen a feltárt anyagkezelési gyakorlat ismeretében.

Az ítélet ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést, melyben kérte a beszámítási kifogása megalapozottsága miatt a Fővárosi Ítéltábla 10.Gf.40.333/2016/5. számú részítéletével elbírált 6.G.40.251/2012/74. számú ítélet hatályon kívül helyezését, a kereset teljes elutasítását és a felperes perköltségben marasztalását.

Álláspontja szerint a megismételt eljárásban meghozott ítélet - az indokolás hiányossága miatt - nem felel meg az 1952. évi III. törvény (rPp.) 221. § (1) bekezdésében foglaltaknak, továbbá a Fővárosi Ítéltábla részítéletében előírtaknak.

A beszámítási kifogását a megismételt eljárásban a ...-án kelt összefoglaló beadványában részletesen kifejtette, a követelése összegét a felperes által elismerten átvett, de be nem épített, elszámolási kötelezettséggel érintett anyagok figyelembevételével számította ki, melynek alapjául szolgáló adatokat táblázatba foglalta.

Rögzítette továbbá, hogy a perbeli létesítmény kiemelt biztonsági fokozatú, a tűzvédelmi rendszer kialakítása és megvalósítása is hatóságilag ellenőrzött, a megvalósulási tervek hatóság közreműködésével és ellenőrzésével készült közokiratok. A vízköddel oltó tűzvédelmi rendszerek az építészeti kialakításhoz igazodnak, a szórófej típusok elhelyezésének szakmai szabályai vannak, amennyiben a különböző tervszinteken esetleg eltérő adatok szerepelnek, az nem gondatlanságra enged következtetni, hanem arra, hogy követték a kivitelezés folyamatában az építészeti kialakítás

változását, ezért téves az elsőfokú bíróság részéről ügydöntő jelentőséget tulajdonítani annak, hogy az alperes a per során a beépített darabszám és típus tekintetében többször pontosította a nyilatkozatát, az utóbbi abból is következhet, hogy az aprólékos jelrajzoknak megfelelő darabszám utólagos leszámolása - ahogy azt a szakértői bizonyítás is mutatta - hibalehetőséget rejt magában.

Az ítélet tényállása nem tartalmazza, hogy a peres felek ...-án a vállalkozási szerződést módosították, a beépített szerelvények darabszáma is a szerződésmódosítás szerinti munkák elvégzése után alakult ki véglegesen. A szerződés és annak módosítása műszaki tartalmát egységesen kezelték, ezért nem helytálló a teljesítési határidőre vonatkozó ítéleti megállapítás sem, a szerződésmódosítás teljesítési határideje napja volt.

A Fővárosi Ítélet táblája részítélete szerint a megismételt eljárásban a felperes bizonyítási terhe mellett azt kellett igazolni, hogy az általa elismerten átvett anyagokat valóban beépítette a kivitelezett rendszerbe, ezért az elsőfokú bíróság a megismételt eljárásban szükségtelenül vizsgálta ismét a szállítólevél dokumentációt és értékelte a és években meghallgatott tanúk vallomását.

Az elsőfokú ítélet azt tartalmazza, hogy a felperes a 40.251/2012/34. számú jegyzőkönyvbe foglalt nyilatkozatát határozottan visszavonta, ennek a fellelhetőségét azonban nem jelölte meg. Ezzel szemben a felperes ilyen nyilatkozatot nem tett, ekként a 48. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyvbe foglalt ügyvezetői előadás nem értékelhető, a törvényes képviselő nyilatkozatában hivatkozott táblázat a szállítólevelek alapján került összeállításra, a felperesi elismerés ezeknek a szórófejeknek az átvételére vonatkozott, az nem kétséges, hogy csak azokból nem lehetett megvalósítani a szerződött munkát. Véleménye szerint a felperesi ügyvezetői nyilatkozatból az tűnik ki, hogy nem értette meg az alperes által becsatolt táblázat adatait.

Az alperes a szakértői vélemény, annak kiegészítése és ... tanú által szolgáltatott tervek, műszaki adatok alapján pontosított táblázatban összegezte az álláspontját, megjelölte, hogy a felperes által elismerten átvett (kék mezős) szórófejekből hány darab és milyen típus került beépítésre. Kétségtelenül van olyan típus, amiből több került beépítésre, mint amit a felperes elismerten átvett, de van olyan is, amiből több darab átvételét ismerte el, mint amelynek a beépítése igazolt. Kiemelte az alperes, a jogerős részítélet szerint a felperest terhelte annak bizonyítása, hogy az általa átvett szórófejekből mely típusból, hányat és hová épített be, a megismételt eljárásban határozott nyilatkozatot kellett volna tennie és bizonyítást felajánlania, ennek elmaradását az elsőfokú bíróságnak kellő súllyal a felperes terhére kellett volna értékelnie, továbbá azt is, hogy határozottan állította a szerződésszerű teljesítése megtörténtét is. A bizonyítékok mérlegelése során az elsőfokú bíróságnak azt is értékelnie kellett volna, ha a felperes megváltoztatta az elismerő nyilatkozatát, ez azonban elmaradt.

Az ítélet indokolása a tényállásban tartalmazza, hogy a felperes 3.438 darab szórófejet szerződésszerűen beépített és azt is, hogy a beépített szerelvények típusonkénti bontása nem volt feltárható. Alperes álláspontja szerint abból, hogy a felperes bizonyos mennyiségű és típusú szórófej átvételét elismerte és nyilatkozatának visszavonása nem indokolható, mert a vízköddel oltó rendszert a rendelkezésére bocsátott anyagokkal megvalósította, a beszámítási kifogás megalapozottsága következik. Erre tekintettel a felperes terhére kellett volna értékelni a rPp. 164. §-ának a helyes alkalmazásával, amennyiben nem igazolta a szórófej fajta és típus szerint az elismerten átvett anyagok beépítését.

Az alapeljárásban elrendelt igazságügyi szakértői bizonyítás kiegészítésének a menetét ismertetve kitért az alperes arra is, hogy az igazságügyi szakértő a fellebbezésben hivatkozott rajzszerződések esetében akként nyilatkozott, a különbözőségek miatt a vizsgálatokhoz a felek egybehangzó állásfoglalása lenne szükséges. A peres felek egyezően adták elő azt, hogy ...-án szerződésmódosításra került sor, a bérleti kialakítások és az egyéb építészeti változtatások folytán a kialakított rendszer átszerelése vált szükségessé. Az alperes a szerződésmódosítás utáni kialakítást tartalmazó megvalósulási tervet használta fel és a szakértő e módosításokat nem tudta azonosítani az általa megtekintett tervlapokon. Az alperes a változtatások igazolására előállította ... érdektelen

tanút, aki a ... megbízásából felügyelte és vette át az alperes teljesítését. Nevezett tanú hiteles okirati bizonyítékokat, terveket csatolt az iratokhoz, ezen tervek egyeztetése megtörtént a 45. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyvben rögzítetten, amelyhez a jelen lévő felperesi ügyvezető nem fűzött észrevételt. A tanú által csatolt okiratok pótolták a szakértői vélemény fenti bizonyítatlanságát, a felperesnek kellett volna további bizonyítást felajánlania arra, hogy ... tanúvallomása és az általa csatolt okiratok alapján a kirendelt szakértő pontosítsa a szakvéleményét, ennek elmaradását a terhére kellett volna értékelni.

Az érdemben másodlagosan vitatott kamatfizetési kezdő időpontok tekintetében változatlanul azt állította, hogy a vállalkozási szerződés 5.3. pontja szerint végteljesítést akkor volt köteles elfogadni, ha a szerződésben foglalt valamennyi kötelezettség maradéktalanul teljesült. A vállalkozási szerződés 6.24. pontján keresztül alkalmazandóak a ... Zrt. Általános Szerződési Feltételeinek az 5.21.-5.50. (helyesen: 5.21.-5.30.) pontjai, melyekből következően az átvett anyagokkal való elszámolás a vállalkozó szerződéses kötelezettségét jelentette. Nem volt elég tehát a műszaki tartalom fizikai megvalósítása, valamennyi szerződéses kötelezettség teljesítése - azaz az átvett anyaggal történő elszámolás is - szükséges volt a végteljesítés elfogadásához és a számla kibocsátásához. A felek között nem volt műszaki átadás-átvétel és nem került sor az anyagokkal történő elszámolásra sem, ezért a vállalkozási szerződés maradéktalan teljesítése nem valósult meg. Elszámolás hiányában az alperes 2011. augusztus 16-án kelt beszámítási nyilatkozatot tett, a végteljesítést megalapozó körülmények ekkor álltak be, ehhez képest az alperes a kifizetéssel ...én eshetett késedelembe; a jóállási biztosíték vonatkozásában pedig az esedékesség helyes időpontja napja.

A felperes a fellebbezési ellenkérelmében kérte az elsőfokú ítélet helybenhagyását.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a Fővárosi Ítéltábla részítéletében előírt iránymutatásokat figyelembe véve folytatta le a megismételt eljárást, a bizonyítási terhet megfelelően telepítette akként, hogy az alperest terhelte annak igazolása, hogy az állítása szerinti típusú, mennyiségű és értékű anyagot átadta, ezzel szemben a felperes tartozott igazolni, hogy az átvett anyagokkal elszámolt.

Az elsőfokú bíróság az alap- és megismételt eljárás során rendelkezésére álló bizonyítás eredményének helyes értékelésével jutott arra, hogy az alperes az általa elszállított anyagok tekintetében fennálló dokumentálási kötelezettsége elmulasztása eredményeként nem tudja meghatározni, hogy típusonkénti bontásban milyen szerelvényekből, mennyit szállított be az építési területre és ebből mennyit adott át a felperesnek. Értelemszerűen helyes tehát az arra levont jogi következtetés is, hogy az alperes szerződést szegett azzal, hogy az általa elszállított anyagokat nem dokumentálta követhető módon, a felperes felé nem számolt el, az anyagok pótlását nem igazolta. Figyelemmel arra, hogy az alperes sem az anyagátadást, sem a felperes közreműködésével és ellenőrzésével megvalósult visszavételezést, pótlást nem bizonyította, ezért nyilvánvalóan nem áll fenn a felperes elszámolási felelőssége, mely a beszámítási kifogása alapja. Az alapeljárásban lefolytatott igazságügyi szakértői bizonyítás hiányossága is orvoslást nyert, a megismételt eljárásban elkészült a szakértői vélemény kiegészítése, szakértőigazságügyi szakértő 2018. április 3-án kelt kiegészítő szakvéleménye az ítélet meghozatalakor rendelkezésre állt, azt a döntése meghozatala során az elsőfokú bíróság kellő súllyal vette figyelembe.

Véleménye szerint nyilvánvaló az is, hogy a beszámítási kifogás számos alkalommal történő módosítása kizárólag arra vezethető vissza, hogy az alperesi követelés ténylegesen sosem létezett, a beszámítási kifogással a vállalkozói díjfizetési kötelezettségét kívánta elodáztatni. A követelés többszöri módosításának az sem indoka, hogy nem álltak rendelkezésére a szükséges adatok, a felperes munkaterületről levonulása időpontjában aktuális dokumentáció ugyanis végig a birtokában volt.

Valótlan az a fellebbezési előadás is, hogy a kivitelezési munka megkezdése előtt nem volt ismert a

beépítendő anyagmennyiség, pontosan tudták, hogy mely típusú anyagból, hová és mennyit kell beépíteni. ... tanú által csatolt okiratok az alapeljárásban már rendelkezésre álltak, ezek ismeretében készítette el az igazságügyi szakértő a szakvéleményét, további szakértői bizonyítás-kiegészítés szükségtelen lett volna. A felperes egyébként az elsőfokú bíróság által kiosztott bizonyítási teher alapján indítványozta az igazságügyi szakértői vélemény kiegészítését, melynek eredményeként megállapítást nyert 3.712 darab szórófej beépítése.

Másodlagosan vitatta azt, hogy az alperes a beszámítási kifogása összegét a fellebbezés benyújtása időpontjában aktuális MNB középárfolyamon számította ki, továbbá utalt arra is, mivel a beszámítási nyilatkozat megtételének időpontjában az elsőfokú ítélet szerinti ...-én és ...én esedékes tartozások nem álltak fenn, a beszámítási nyilatkozat ezek megszüntetésére nem vezethetett, a tőketartozások után a felperes késedelmi kamatra jogosult.

A Fővárosi Ítéltábla a jogorvoslati eljárás során az elsőfokú bíróság ítéletének a kereset részbeni elutasítására vonatkozó rendelkezését nem érintette, figyelemmel arra, hogy a határozat e körben - fellebbezés hiányában - a rPp. 228. § (4) bekezdése alapján jogerőre emelkedett.

Az alperes fellebbezése túlnyomórészt nem megalapozott.

Az elsőfokú bíróságot az ítélet hatályon kívül helyezésére alapot adó eljárásjogi mulasztás nem terheli, a megismételt eljárásban meghozott ítéletében a tényállást a jogvita elbírálásához kellően feltárta és a határozat jogi indokolásának a kiegészítésével helytállóak az abból levont érdemi jogi következtetései is.

A Fővárosi Ítéltábla a részítéletében a beszámítási kifogással érvényesített követelés elbírálásához rámutatott arra, hogy a vállalkozási szerződésben rögzített anyagszámolási kötelezettség teljesítése akkor követelhető meg alappal, ha nem csak az anyagátadás, hanem a felperes által átvett anyagokból történő alperesi visszavételezés és elszállítás is bizonyítottan kizárólag a felperes közreműködésével és ellenőrzésével valósulhatott meg, az utóbbi hiánya - bizonyított anyagátadás mellett is - kizárja az elszámolási felelősség megalapozott érvényesítését. A Fővárosi Ítéltábla - számba véve az e körben rendelkezésre álló okirati bizonyítékokat és tanúvallomásokat - arra jutott, hogy nem téves az elsőfokú bíróság által levont következtetés a perbeli munkavégzés helyszínéről történő anyagszállítás felperesi elszámolási felelősséget megalapozó zárt rendszere kétségmentes bizonyításának az elmaradására.

Ugyanakkor azt is rögzítette, hogy az anyagkezelés zárt rendszerének a bizonyíthatatlanságából még nem következik okszerűen a beszámítási kifogás egészének a megalapozatlansága. Helytállóan hivatkozott ugyanis az alperes a fellebbezésében arra, nem lett volna figyelmen kívül hagyható a felperes részbeni elismerése, az, hogy a -án kelt beadványában az 5/A/2. sorszám alatt csatolt eredeti leszállított anyaglista vonatkozásában akként nyilatkozott: az általa kék színnel jelzett anyagokat átvette, az azon kívülieket nem; a -i tárgyalásról felvett 34. sorszámú jegyzőkönyvben rögzített felperesi ügyvezetői előadás szerint a munkálatok befejezését követően kézhez vett szállítóleveleken az általuk beazonosítható, valóban beépítésre került anyagokat jelölték meg késsel. A felperes a perben addig nem tette vitássá, hogy a 32. sorszámú beadványhoz A/1. sorszám alatt becsatolt, a beszámítási kifogás alapját képező táblázat kék mezős anyagkimutatása a -i nyilatkozatának megfelelően került összeállításra, az alperes pedig a -i tárgyaláson - a részbeni elismerésre tekintettel - akként nyilatkozott, hogy csupán a kék mezős tételek ellenértékének a beszámítása is a vállalkozói díjkövetelés elenyészésére vezet. A peres felek ezen nyilatkozatai alapján az elsőfokú bíróságnak a rPp. 163. § (2) bekezdése és a rPp. 164. § (1) bekezdése megfelelő alkalmazásával arra a következtetésre kellett volna jutni, hogy a szerződés szerinti anyagszámolási kötelezettség teljesítése a felperes bizonyítási terhe mellett, az általa

elismerten átvett és állítása szerint beépítésre is került anyagok vonatkozásában a tényleges beépítés vizsgálatának eredménye alapján bírálendő el, melyhez a már lefolytatott igazságügyi szakértői bizonyítás kiegészítése szükséges.

A Fővárosi Ítéltábla a fent kifejtettek szerint a részítéle indokolásában a hatályon kívül helyező rendelkezés körében a rPp. 252. § (4) bekezdésében, valamint az 1/2014. (VI. 30.) PK vélemény 2. pontjában foglaltaknak megfelelően egyértelműen megjelölte a beszámítási kifogás megalapozott elbírálásához szükséges eljárási cselekményeket és megszabta a bizonyítási teher telepítésének az irányát is.

Az újabb eljárásra vonatkozó utasítások a bíróságot a rPp. 252. § (3) és (4) bekezdései értelmében kötik, melynek következtében az újabb érdemi határozatnak tükröznie kell a hatályon kívül helyezéssel megadott vizsgálati szempontokat és azoknak maradéktalanul érvényesülniük is kell a döntés ismételt meghozatala során, kivéve, ha a megismételt eljárás az utasítások tárgytalanává válik, megdőlését eredményezi.

A fellebbezésben foglaltaktól eltérően az elsőfokú bíróság a megismételt eljárásban tett felperesi nyilatkozatok helyes értékelésével vonta le azt a következtetést, hogy az anyagátvétel korábbi beismerésére vonatkozó, a bizonyítás irányát meghatározó tényelőadás visszavonásra került, ennek az eljárásjogi következményét is helytállóan választotta meg és megfelelően alkalmazta, ugyanakkor az alperes alappal hivatkozott arra, hogy az e körben, a rPp. 221. § (1) bekezdésében előírt indoklási kötelezettségének - a beismerés visszavonásának a rögzítésén túl - nem tett eleget, a mulasztás azonban a másodfokú eljárásban az indoklás kiegészítésével orvosolható volt.

A rPp. 163. § (2) bekezdése a rPp. 164. § (1) bekezdésének általános szabályához képest speciális rendelkezésként lehetővé teszi, hogy a bíróság az ellenfél beismerése, mindkét fél egyező vagy az egyik félnek az ellenfél által bírói felhívás [rPp. 141. § (2) bekezdése] ellenére kétségbe nem vont előadása folytán valónak fogadhat el tényeket, ha azok tekintetében kételye nem merül fel.

A perbeli beismerés, a félnek a bíróság előtt tett azon kijelentése, hogy az ellenérdekű fél részéről állított valamely tény valóságát elfogadja, nincs kötve alakszerűséghez, szóban vagy írásban egyaránt megtehető. A beismerés a jogi természetét tekintve tényállításnak, tudomáskijelentésnek minősül, melynek az eljárásjogi joghatása az, hogy az ellenfél által beismert tényeket a bíróság a rPp. 163. § (2) bekezdése alapján - belátása szerint - további bizonyítás nélkül is valónak fogadhatja el, ha azok tekintetében kételye nem merül fel.

A rPp. nem tartalmaz olyan korlátozást, amely a perbeli tényállítás módosításának, értelemszerűen a beismerés visszavonásának a lehetőségét kizárná vagy korlátozná, egységes a bírói gyakorlat abban, hogy a beismerés - a rPtk. szerinti egyoldalú kötelezettségvállalással, tartozáselismeréssel szemben - a per során a jogvita tárgyában történő határozathozatalig visszavonható.

A visszavonásnak eltérő eljárásjogi következményei lehetnek, a bíróság mérlegelés útján dönt abban: a visszavont beismerésre továbbra is alkalmazhatónak tartja a rPp. 163. § (2) bekezdésében foglaltakat; a bizonyítási terhet átfordítja és a beismerést visszavonó felet kötelezi a vele szemben állított tény fenn nem állásának a bizonyítására; a tényelőadás módosításának kellő magyarázata esetén a bizonyítékok értékelését a rPp. 164. § (1) bekezdése szerinti általános szabály szerint végzi el.

Az alábbiakra figyelemmel nem tévedett az elsőfokú bíróság, amikor a fentiekben megnevezett jogkövetkezmények közül az utolsó alkalmazásával eljárva a beszámítási kifogás alaptalanságára vont le következtetést.

A Fővárosi Ítéltábla a részítéletében a felperes részéről történő, a rPp. 163. § (2) bekezdése szerint minősülő beismerésre a-i előkészítő irata és a törvényes képviselője-i tárgyaláson szóban

tett nyilatkozata értékelésével jutott, az azokban foglaltak alapján beismert ténynek azt tekintette, hogy a felperes az alperes által 32/A/1. sorszámon becsatolt táblázatnak a kék mezővel jelzett részében típusszámmal feltüntetett szórófejeket és adaptereket átvette és a beépítésük állításával azt is beismerte, hogy ezek az anyagok az ellenőrzése, rendelkezése alól nem kerültek ki.

Önmagában az átvétel tényének a beismerése az anyagkezelés elszámolási felelősséget megalapozó zárt rendszerének a fent kifejtettek szerinti bizonyítatlansága miatt csupán arra engedett volna következtetni, hogy azok a projekt helyszínén lévő raktárba bekerültek, de a további sorsuk kétséges, ugyanakkor a típusszámmal konkrétan megjelölt szórófejek és adapterek beépítésére is tett felperesi törvényes képviselői nyilatkozat már azt eredményezte, hogy az azokkal történő elszámolás, a maradéktalan felhasználásuk csak a beépítésük megtörténtével igazolható.

Erre figyelemmel határozta meg a Fővárosi Ítéltábla a beszámítási kifogás tekintetében a megismételt eljárásban vizsgálandó tárgykört és telepítette a bizonyítási terhet a felperesre.

A megismételt eljárásban a felperes a Fővárosi Ítéltábla által fentiek szerint értékelt beismerésével kapcsolatosan az alábbi nyilatkozatokat tette:

„... miszerint „a kékkel jelölt anyagokat átvettük” nem mérvadó kijelentés. Mindig is mondtuk, hogy vettünk át anyagokat, máskülönben nem tudtunk volna dolgozni. Az adott kijelentés arról szólt, hogy ebben a sokadik táblázatban szereplő anyagok egy részét valóban átvettük.” (2017. augusztus 18-i beadvány);

„Az úgynevezett kékmezős táblázatukban összesen mintegy 3.600 sprinkler fej szerepel, erre nyilatkoztuk hogy ezt átvettük. Ez a mennyiség kevesebb, mint a ténylegesen beépített sprinkler fej mennyiség, tehát az mind be lett építve, sőt még több is. Mi azt nyilatkoztuk, hogy valóban beépítésre került anyagokat vettünk csak át, amint azt az Ítéltábla is megállapította.” (...i beadvány);

„Azt állítottuk, hogy az egyes kék színnel jelölt darabszámú Sprinkler-fejeket átvettük az egyes szállítólevelek kapcsán. Azonban a szállítólevelek valóságát akkor is kétségbe vontuk. Az azon található aláírás nem igazolt, hogy kollégánktól származna.” (Felperesi ügyvezető ...i tárgyaláson tett nyilatkozata);

„Én már többször kifejtettem azt, hogy téves az értelmezése a Fővárosi Ítéltáblának az én jogelismerő nyilatkozatom kapcsán. Többször kifejtettem azt, hogy sem a kékkel jelzett táblázat, sem más táblázati adatok alapján gyakorlatilag ha áttekintjük, akkor nem volt kivitelezhető ez a teljes beruházás. Egyes szórófejek beépítésre kerültek, bár leszállításra nem. Más szórófejekből pedig több került beépítésre, mint amennyi leszállításra került. Ezt többször kifejtettem már és mindvégig vitatom jelenleg is. Ezt a táblázatot sem tudom elfogadni.” (Felperesi ügyvezető ...i tárgyaláson, a 46. sorszámú irathoz becsatolt, az alperesi követelést tartalmazó, a felperesi „kékmezős” beismerés alapul vételével készült táblázatra tett nyilatkozata).

A jogorvoslati eljárásban, a ...-én megtartott tárgyaláson a felperes jogi képviselője akként nyilatkozott, a felperes azt sose vonta kétségbe, hogy a szerződésszerű teljesítéshez szükséges anyagokat átvette és beépítette, de azt végig vitatta, hogy többet vett volna át, mint amit ténylegesen felhasznált, állítása szerint az is lényeges körülmény, hogy az alperes tanította be a felperesnek a típusok felismerését, ezzel korábban nem volt tisztában, ilyen szórófejekkel nem dolgozott, kizárólag az alperesnek volt jogosultsága Magyarországon vízköddel oltó rendszer telepítésére, a felperes csak a szereléshez értő alvállalkozója volt.

A felperes törvényes képviselője ugyanekkor azt adta elő: „... az alperes által készített táblázatokat soha nem tartottuk elfogadhatónak, követhetőnek, végig kifogásoltuk a szállítólevelek hiányosságait. Az alapeljárásban a 34. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyvben tett nyilatkozatom csak a darabszámra vonatkozott, mert csak a teljesítéshez szükséges darabszámra figyeltem, a típusra nem. Én tűzvédelemben nem vagyok jártas, csak azt tudom, hogy hány darab szórófejet kellett

beépítenünk, mivel mi szerelést kivitelező cég vagyunk. ... Hónapok teltek el a betanítással, korábban egészen más technológiával dolgoztunk. A típusjellel egyáltalán nem voltunk tisztában, a betanítást követően is csak az tudtuk, hogy hova, milyen - egymástól egyébként csak kisebb mértékben eltérő - alakú szórófejet kell beépíteni."

A Fővárosi Ítéltábla álláspontja az, hogy az alapeljárásban történt - a részítélet szerint tévesen nem értékelt - beismeréshez a megismételt eljárásban és a jogorvoslati tárgyaláson fűzött magyarázatok, kiegészülve a felperesi cég szórófejekkel kapcsolatos betanításának az alperes által nem vitatott szükségességére vonatkozó előadással egyértelművé tették, hogy a-i tárgyaláson elhangzott törvényes képviselői nyilatkozat akkor pontatlanul került megfogalmazásra. Az a 32/A/1. sorszám alatt becsatolt táblázat kék mezős részében feltüntetett szórófejek és adapterek darabszámára vonatkozott, kizárólag a mennyiségi adatok elismerését célozta, a felperes ügyvezetője - akkor fel nem ismert - tévedésből nem is tulajdonított jelentőséget annak, hogy a táblázatban típusszámok is szerepelnek.

Figyelembe véve azt, hogy a felperes a szállítólevelek hitelességét a beszámítási kifogás előterjesztésétől kezdődően folyamatosan vitatta, a beismerésként értékelt nyilatkozatain kívül valamennyi szóban és írásban megtett előadása az állítása szerint beépített anyagok mennyiségére, a sprinkler fejek és adapterek típusszám nélküli, pusztán számszaki számbavételére vonatkozott, az igazságügyi szakértői bizonyítás eredményét is ennek a tükrében értékelte akként, hogy az a szerződésszerű teljesítéseket támasztotta alá, valamint figyelemmel a jogorvoslati tárgyaláson a törvényes képviselőről szerzett azon benyomásra, hogy meggyőződése szerint a védekezése körében csak a mennyiségi adatok relevánsak, a típusszámoknak nincs jelentősége, a Fővárosi Ítéltábla álláspontja szerint kellően indokolt, megmagyarázott a beismerés utólagos korrekciója.

A beismerés visszavonásának viszont egyenes következménye az, hogy a bizonyítási teher a felperesre nem fordult át - értelemszerűen a megismételt eljárásban a típuszámmal jelölt anyagok beépítésére lefolytatott igazságügyi szakértői bizonyítás szükségtelessé vált, ezért a felperes által előlegezett mindösszesen 293.850 forint szakértői díj általa okozott felesleges perköltségnek minősül, melynek viselésére a rPp. 80. § (2) bekezdése irányadó, azaz az alperesre a pervesztessége esetén sem hárítható át - a beszámítási kifogást alátámasztó bizonyítékok szolgáltatása a rPp. 164. § (1) bekezdése alapján az alperes kötelezettsége maradt.

A beszámítási kifogás körében rendelkezésre álló bizonyítékok ismételt számbavétele, az azokra történő újbóli kiterés a fellebbezésben foglaltaktól eltérően nem volt mellőzhető, az elsőfokú bíróság azok rPp. 206. § (1) bekezdésében foglaltaknak megfelelő, okszerű értékelésével vonta le azt a következtetést, hogy az alperes az általa állított anyagihiányt, az arra alapított követelését kétségmentesen bizonyította - a Fővárosi Ítéltábla visszautal és fenntartja az e körben részítéletében már kifejtetteket -, mely a terhére volt értékelendő és a beszámítási kifogás megalapozott elutasítására vezetett.

Nem osztotta a Fővárosi Ítéltábla a felperesi késedelmi kamatkövetelés téves elbírálására vonatkozó fellebbezési érvelést sem.

A ...-án kelt vállalkozási szerződés 6.24. pontja ugyan a peres felek jogviszonyára alkalmazni rendelte a ... Zrt. Általános Szerződési Feltételeinek több pontját, köztük a vállalkozó által átvett anyagokkal a fizetési ütemezés szerinti bontásban történő tételes elszámolási kötelezettséget (5.25.), azonban ez szerződéses mellékkötelezettség és a teljesítését egyrészt a számlázás és fizetés szabályai között külön nem nevesítették az átadás-átvétel feltételeként, másrészt a fellebbezésben hivatkozott, a végteljesítésre vonatkozó 5.3. pont azon rendelkezése, hogy az átadás-átvételi eljárás akkor sikeres, ha a vállalkozó a szerződésben foglalt valamennyi kötelezettségét maradéktalanul

teljesítette csak a rPtk. 405. § (4) bekezdésében és a rPtk. 407/A. § (5) bekezdésében foglaltakkal összhangban értelmezhető. Az építési, valamint szerelési szerződésekre irányadó fenti jogszabályi rendelkezések szerint a szolgáltatás átvétele még jelentéktelen, illetve kisebb jelentőségű hibák, hiányosságok fennállása esetén sem tagadható meg. A jogszabályi rendelkezések diszpozitivitásából következően nincs akadálya annak, hogy a felek az építési, valamint szerelési szerződésben a szolgáltatás mindenféle hibától és hiánytól mentes átadásában állapodjanak meg, ugyanakkor az ilyen, a rPtk. főszabályától és a kialakult szerződési gyakorlattól is lényegesen eltérő, a vállalkozóra jelentős többlet kockázattal járó kikötést egyértelműen kifejezésre kell juttatni. Ennek megfelelő rendelkezést a peres felek közötti szerződés nem tartalmazott, a felperes hiba- és hiánymentes műszaki végteljesítését egyébként az alperes nem is vonta kétségbe, a díjtartozás esedékessé válása tehát a szerződéses mellékkötelezettség teljesítésének az elmaradására hivatkozással alappal nem volt vitássá tehető.

Amennyiben a szerződés 5.3. pontjának a fellebbezés szerinti értelmezése mégis helytálló lenne, az sem vezetne az egyes díjtartozások elsőfokú ítéletben megállapított esedékességének az eltérő meghatározására, mert a beszámítási kifogás aplotalanságára levont - korábban már kifejtettek szerint helytálló - jogi következtetés a késedelmi kamatkövetelés elbírálása körében is irányadó, azaz az anyagkezelés zárt rendszerének a bizonyítatlanságából az elszámolási felelősség érvényesítésének a kizártsága következik, nyilvánvaló tehát, hogy alappal meg nem követelhető elszámolás az utóbbi kötelezettséget előíró szerződési rendelkezés mellett sem minősülhetne az átadás-átvétel realizálható feltételének.

Tekintettel arra, hogy a fellebbezésben előadottak sem eltérő tényállás, sem érdemben eltérő jogi következtetés levonására nem adtak alapot, a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a rPp. 253. § (2) bekezdése alapján - a nem fellebbezett részét nem érintve - a perköltségre vonatkozó rendelkezés kivételével helybenhagyta, egyebekben részben és akként változtatta meg, hogy az alperest terhelő perköltséget - annak figyelembevételével, hogy reá a szakértői díj a 95%-os pervesztességéhez igazodóan sem hárítható át, azt felesleges költségként teljes egészében a felperes tartozik viselni - 1.697.105 forintra - mely 972.800 forint ügyvédi munkadíjból és 724.305 forint eljárási illetékből áll - leszállította.

A Fővárosi Ítéltábla a túlnyomórészt sikertelenül fellebbező pervesztes alperest a rPp. 239. §-a szerint alkalmazandó rPp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte a felperes másodfokú perköltsége megfizetésére, melyet a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (5) és (6) bekezdései alkalmazásával a másodfokú eljárásban kifejtett ügyvédi tevékenységhez igazodóan mérsékelte, 100.000 forint összegű jogi képviselési munkadíjban határozott meg.

A Fővárosi Ítéltábla észlelte, hogy az alperes az 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 51. § (1) bekezdése szerinti mentesülése ellenére a fellebbezésére 1.017.000 forint jogorvoslati illetéket lerótt, ezért az Itv. 80. § (1) bekezdés i) pontja alkalmazásával az illeték-visszatérítési jogosultságát megállapította.

Budapest, 2020. március 10.

. Kurucz Zsuzsánna s.k.
a tanács elnöke

Levek Istvánné dr. s.k.

dr. Felker László s.k.

előadó bíró

bíró

A kiadmány hiteléül:

Ecsedi Zsuzsanna
bírószági ügyintéző